POLMED
OGÓLNOPOLSKA IZBA GOSPODARCZA
WYROBÓW MEDYCZNYCH

ZRÓWNOWAŻONE PRZETARGI NA WYROBY MEDYCZNE I IVD

KRÓTKI PORADNIK STOSOWANIA ZASAD ESG I DNSH W SZPITALNYCH ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

PATRONAT

LEWIATAN

Autor:
adw. Oskar Luty
Partner w Kancelarii Fairfield

FAIRFIELD

Akronim „ESG" – czyli kryteria środowiskowe (Environmental), społeczne (Social) i zarządcze (Governance) – to nowe, wszechstronne podejście do prowadzenia działalności mogącej mieć wpływ na naszą planetę i ludzi. Podejście to odnosi się praktycznie do wszelkiej ludzkiej działalności, w którą angażowane są zasoby naturalne oraz ludzkie (nie chodzi tylko o działalność gospodarczą), w tym, w szczególności działalności w obszarze ochrony zdrowia.

Filozofia ESG polega na przywiązywaniu szczególnej roli do zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej działalności, w której szczególnej ochronie podlega wpływ na klimat, środowisko (w tym m.in. powietrze, glebę, wodę) oraz promowana jest budowa gospodarki opartej na wtórnym przetwarzaniu surowców, o najniższym możliwie śladzie węglowym, a także ochronie ekosystemów i bioróżnorodności.

Cele podejścia ESG realizowane są w dość skomplikowany sposób:

- nowe regulacje prawne bardzo często zawierają obowiązki wprost odnoszące się do spełniania przez adresatów określonych wymagań zrównoważonej działalności (np. regulacje dot. emisji przemysłowych lub planowane zmiany w przepisach o oczyszczaniu ścieków komunalnych),
- niektóre podmioty muszą sporządzać skomplikowane i złożone raporty na temat prowadzonej działalności, oparte o zasadę podwójnej istotności (double materiality) – do tych podmiotów należą również niektóre szpitale (patrz dalej),
- podmioty korzystające z niektórych funduszy unijnych (np. KPO) muszą spełniać tzw. wymagania DNSH (patrz dalej),
- zgodność z wymaganiami DNSH, chociaż istotna już dziś, będzie pełnić coraz większą rolę w procesie pozyskiwania finansowania ze źródeł publicznych oraz prywatnych, a także przy społecznej ocenie konkretnej działalności.

Niniejszy katalog nie jest zamknięty. Z perspektywy szpitali najważniejsze są obowiązki wynikające z przepisów CSRD oraz możliwość dostosowania się do wymagań istotnych dla uzyskania finansowania.

Raportowanie CSRD – o co chodzi?

z przepisami unijnymi oraz ustawą z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, a także niektórych innych ustaw, **od 2025 roku** niektóre podmioty będą musiały składać obszerne, wielowarstwowe raporty na temat prowadzonej działalności pod kątem zasad zrównoważonego rozwoju.

Obowiązek ten dotyczyć będzie „dużych" szpitali, tj. każdego szpitala prowadzonego **w formie spółki kapitałowej** (sp. z o.o., spółka akcyjna), jeżeli spełni dwa z trzech poniższych warunków:

- posiada sumę aktywów bilansu na koniec roku obrotowego co najmniej 110 000 000 zł,
- posiada przychody netto ze sprzedaży usług co najmniej 220 000 000 zł,
- zatrudnia co najmniej 250 osób średniorocznie, w przeliczeniu na pełne etaty.

Szpitale objęte ww. obowiązkiem będą musiały **sporządzić i poddać ocenie biegłego rewidenta** raport opracowany wg zasad ESRS (*European Sustainability Reporting Standards*), z uwzględnieniem tzw. rozporządzenia o taksonomii. Jest to bardzo trudny projekt, wymagający kompetencji i wiedzy po stronie osób sporządzających sprawozdanie.

Raport na potrzeby CSRD nie musi nic udowadniać – jego celem jest upublicznienie sprawdzonych i zweryfikowanych informacji o wpływie danej jednostki na środowisko i społeczeństwo.

Omawiane obowiązki są całkowicie niezależne od wszelkich innych, ciążących na szpitalach. Fakt działania zgodnie z aktualnie obowiązującym prawem ochrony środowiska nie przesądza o treści raportu ani tym bardziej o tym, czy dana jednostka prowadzi działalność w sposób zrównoważony.

Spełnianie wymagań do uzyskania wsparcia unijnego (w tym w ramach tzw. KPO)

Działanie zgodnie z zasadą DNSH lub prowadzenie działalności w zrównoważony sposób (oraz udowodnienie tych okoliczności dokumentami) jest niezwykle ważne w kontekście niektórych publicznych i prywatnych źródeł finansowania, w tym przede wszystkim finansów dostępnych w ramach unijnego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, których dyspozycja w Polsce jest najczęściej kojarzona z akronimem KPO (Krajowy Plan Odbudowy).

Regulacje dot. KPO oraz wielu innych funduszy wymagają, aby finansowanie było zgodne z celami zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady DNSH. **Zasada „nie czyń znaczącej szkody" (do no significant harm - DNSH)** oceniana jest w odniesieniu do następujących sześciu celów środowiskowych:

- łagodzenie zmian klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu;
- odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling;
- zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi;
- ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

Powyższe oznacza, że w ramach procesu ubiegania się o środki pomocowe lub pożyczkowe z KPO, szpital będzie zobowiązany przeprowadzić analizę, czy dana inwestycja nie narusza któregokolwiek z elementów zasady DNSH.

W większości przypadków analiza taka wymaga weryfikacji dostawców towarów i usług: wynika to wprost z wymagań unijnej metodyki. To z kolei oznacza, że szpitale będą zainteresowane pozyskiwaniem informacji, zobowiązań i dokumentów od dostawców (lub ich podwykonawców) towarów i usług w mechanizmie zamówienia publicznego.

W przypadku KPO zgodność z zasadami DNSH bada się na poziomie konkretnej finansowanej inwestycji. Nie należy mylić tego z inwestycją lub działalnością zrównoważoną.

Działalność lub inwestycja jest „zrównoważona", jeżeli dany podmiot:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z sześciu celów środowiskowych określonych powyżej,
- nie narusza reguły DNSH,
- jest prowadzony zgodnie z procedurami zapewniającymi przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, a także zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka

oraz

- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji ustanowione przez Komisję w odrębnych przepisach.

ESG a szpitalne zamówienia publiczne na wyroby medyczne

Prowadzenie działalności zrównoważonej nie oznacza koncentracji wyłącznie na procesach zachodzących wewnątrz placówki medycznej. Wymaga ona również weryfikacji i właściwego doboru towarów i usług zewnętrznych (np. w ramach raportowania CSRD uwzględnia się informacje dot. aspektów ESG po stronie dostawców). Wspomniany dobór towarów i usług w wielu przypadkach jest elementem przyjętej polityki ESG i pozwala udowodnić spełnienie określonych wymagań reguł DNSH (przykładowo: wyłącznie kontrola materiałów nabywanych pozwala stwierdzić, czy szpital realizuje postulaty gospodarki zamkniętego obiegu, ze względu na używanie towarów pochodzących z recyklingu).

Proces zamówień publicznych w szpitalach jest istotnym miejscem do wdrożenia przyjętej przez szpital polityki ESG. Kupowanie towarów i usług spełniających określone wymagania zrównoważonego rozwoju przekłada się na możliwość udowodnienia przez szpital, że prowadzone przez niego działania wpisują się w wymagania do uzyskania finansowania (np. ze źródeł unijnych).

W prawidłowo prowadzonym procesie zamówieniowym szpital może pozyskać od wykonawców dokumenty niezbędne do prowadzenia własnych analiz ESG i uzasadnienia, że dana placówka spełnia określone wymagania (np. związane ze wspomnianym finansowaniem zewnętrznym).

Opisane powyżej zasady dotyczą również wyrobów medycznych. Produkty są jednak specyficzne, ponieważ służą ratowaniu zdrowia i życia ludzkiego. Z tego względu nie wszystkie metody zmierzające do realizacji zasad DNSH znajdą pełne zastosowanie

(przykładem jest stosowanie wyrobów regenerowanych, które jest zabronione przez polskie prawo i może być niebezpieczne dla pacjentów).

W załączniku nr 1 do niniejszego materiału znajdą Państwo podstawowe informacje i rekomendacje dotyczące prowadzenia zrównoważonych zamówień publicznych na wyroby medyczne.

W załączniku nr 2 do niniejszego materiału znajdą Państwo przykładowe kryteria przetargowe na wyroby medyczne, które mogą być przydatne dla realizacji polityki ESG przyjętej przez szpital a także – dla celów edukacyjnych – przykłady negatywne.

Gdzie szukać szczegółowych podpowiedzi?

Uwzględnienie zasad i wytycznych ESG w zamówieniach publicznych na wyroby medyczne to relatywnie nowa dziedzina i liczba źródeł wiedzy jest ograniczona.

Istotne podpowiedzi mogą Państwo odnaleźć w dotychczasowych publikacjach Urzędu Zamówień Publicznych oraz w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej.

Szczególnie zachęcamy do zapoznania się z następującymi źródłami UZP:

- **Przewodnik po obowiązujących przepisach w obszarze zielonych zamówień publicznych** – Przewodnik zwraca uwagę m.in. na regulacje prawne w zakresie zielonych zamówień publicznych, efektywność energetyczną, unijne oznakowanie ekologiczne oraz elektromobilność.

Link: *https://www.gov.pl/web/uzp/przewodnik-po-obowiazujacych-przepisach-w-obszarze-zielonych-zamowien-publicznych2*

- **Aspekty środowiskowe w ustawie Prawo zamówień publicznych** – dokument wyjaśnia w jaki sposób zamawiający mogą konstruować opis przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem aspektów środowiskowych.

Link: *https://www.gov.pl/web/uzp/aspekty-srodowiskowe-w-ustawie-prawo--zamowien-publicznych*

- **Pakiet dobrych praktyk w zakresie społecznych i środowiskowych kryteriów oceny ofert** – Pakiet obejmuje trzy dokumenty dotyczące społecznych i środowiskowych kryteriów oceny ofert, w tym przykłady, zasady prawne oraz orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej.

Linki: *https://www.gov.pl/attachment/bdcaf210-8945-4fd6-b06c-a6f12dabce16;*
https://www.gov.pl/attachment/d30efcb4-8168-4148-9109-dfde333010bc,
https://www.gov.pl/attachment/850dfff3-d15f-4a33-b3b5-75386c984cd4.

- **Kryteria GPP – transport drogowy – Wytyczne Komisji Europejskiej.** W ramach zamówień na dostawę pojazdów transportu drogowego lub na usługi transportowe zamawiający mają możliwość uwzględnienia szeregu czynników o charakterze środowiskowym. Dokument zawiera unijne kryteria zielonych zamówień publicznych w sektorze transportu drogowego.

Link: *https://www.gov.pl/web/uzp/transport*

ZAŁĄCZNIK nr 1

Podstawowe informacje i rekomendacje dot. zrównoważonych zamówień publicznych w szpitalach

RADA

Przy konstruowaniu przetargu na wyroby medyczne:

- pamiętaj, że **prawo zawsze pozwalało** i pozwala oceniać oraz premiować aspekty ESG (środowiskowe, społeczne i związane z dobrym zarządzaniem) dostaw i usług; w większości przypadków optymalne jest stosowanie w tym celu tzw. kryteriów ważonych;
- dobieraj kryteria promujące aspekty ESG **zgodnie z przyjętą przez szpital polityką** zrównoważonego rozwoju;
- **nie stosuj kryteriów przypadkowych,** które nie posłużą realizacji celów ESG (np. nie wymagaj nieznanych certyfikatów o ograniczonym znaczeniu);
- jeżeli żądasz certyfikatów potwierdzających spełnienie określonych wymagań ESG, **opieraj się na renomowanych systemach certyfikacji,** np. zgodnych z normą ISO 14001; certyfikaty takie zapewniają, że ich wydawcy są audytowani i nadzorowani przez wyspecjalizowane jednostki państwowe, takie jak Polskie Centrum Akredytacji;
- pamiętaj, że zgodnie z rozporządzeniem UE nr 66/2010 oznaczenie **„Eco-label" nie ma zastosowania do wyrobów medycznych** i nie może być żądane ani stanowić przedmiotu oceny oferty przez szpital;
- buduj kryteria pozacenowe oparte na **obiektywnych, celowych i adekwatnych wymaganiach,** które w istocie służą zapewnieniu realizacji reguł DNSH zgodnie z polityką ESG szpitala;
- prawidłowo zbudowane w przetargu wymagania ESG **mogą postawić określonych dostawców nowoczesnych technologii w sytuacji lepszej** względem konkurentów w przetargu (np. na skutek zastosowanych kryteriów ważonych) – jest to zgodne z prawem, służy interesowi szpitala oraz środowiska;
- wymagaj od wykonawców, żeby w ramach obowiązków umownych **uczyli Twój personel, jak używać sprzętu w sposób korzystny dla szpitala i środowiska** (np. jak oszczędzać energię i wodę, ograniczać odpady itp.);
- doprecyzuj, że **Twoje wymagania dotyczą głównego przedmiotu dostawy** – zastanów się, czy jakikolwiek sens będą miały daleko idące wymagania w stosunku do świadczeń towarzyszących dostawie głównego przedmiotu (np. korespondencji, narzędzi instalacyjnych, drobnych akcesoriów technicznych itp.).

PRZESTROGI

- **priorytetowo traktuj wymagania jakościowe istotne z perspektywy zdrowia i życia pacjentów:** wyroby medyczne mają diagnozować i leczyć;
- **nie zapominaj o parametrach minimalnych oraz pozacenowych kryteriach jakościowych odnoszących się do bezpieczeństwa i skuteczności technologii medycznej:** nie dopuszczaj do sytuacji, w których przetarg może wygrać wykonawca oferujący wyrób nieoptymalny dla pacjentów, tj. posiadający relatywnie gorsze parametry bezpieczeństwa i skuteczności;
- **nie istnieją jakiekolwiek „magiczne", wszechstronne certyfikaty lub dokumenty**, których pozyskanie w przetargu gwarantuje szpitalowi, że działa zgodnie z wymaganiami DNSH; przeciwnie, przetarg na każdy rodzaj wyrobu medycznego wymaga odrębnej analizy tego, co może być wymagane i czy wymaganie takie pozostaje w związku z polityką zrównoważonego rozwoju przyjętą przez szpital;
- **stosowanie nieadekwatnych i nieracjonalnych wymagań przetargowych, nawet jeżeli nominalnie nawiązują do ochrony środowiska,** może zostać zakwestionowane w postępowaniu prawnym;
- nie wymagaj od dostawców-dystrybutorów tego, czego powinieneś wymagać od producenta wyrobu (np. oświadczeń w zakresie systemów zarządzania środowiskowego na etapie produkcji wyrobu medycznego – dystrybutorzy nie odpowiadają za etap produkcji i często nie mają dostępu do tego typu raportów i informacji);
- nie wymagaj od producentów sprzętu tego, czego powinieneś wymagać od dostawcy-dystrybutora (np. oświadczeń od producenta, który jednocześnie nie jest dostawcą o spełnianiu wymogów w zakresie transportu i logistyki dystrybucyjnej, za które producent nie odpowiada);
- **przerzucanie na wykonawców obowiązku utylizacji opakowań i zużytych sprzętów nie służy realizacji celów ESG:** przeciwnie, w wielu przypadkach może to zaburzyć logistykę utylizacji, pozostającą pod kontrolą szpitala i zwiększyć społeczne koszty finansowe i środowiskowe procesu utylizacji; dla planety nie ma znaczenia kto dokona utylizacji, tylko w jaki sposób ten proces zostanie przeprowadzony;
- wyroby medyczne i wyroby medyczne do diagnostyki in vitro to bardzo różnorodne grupy produktów (od prostych opatrunków po bardzo skomplikowane maszyny szpitalne i implanty) – pamiętaj, aby odpowiednio dobrać kryteria przetargowe związane z polityką ESG do zamawianych produktów; przykładowo zwróć uwagę, że nie wszystkie wyroby medyczne (z uwagi na parametry fizyczne) nadają się do transportu środkami ekologicznymi (np. samochodami elektrycznymi);

- projektując wymagania weź pod uwagę, że niektóre kryteria przetargowe związane z polityką ESG mogą mieć istotny wpływ na realizację przetargu – np. wykorzystanie transportu niskoemisyjnego może w niektórych przypadkach wiązać się ze znaczącym wydłużeniem czasu dostawy (np. zmiana z szybkiego, ale wysokoemisyjnego transportu lotniczego na transport drogą wodną lub pociągiem).

ZAŁĄCZNIK nr 2

Przykłady – dobre i złe – kryteriów przetargowych związanych z polityką ESG dot. zakupów wyrobów medycznych

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK:

Przykładowa treść kryterium	Rodzaj kryterium	Uzasadnienie kryterium	Dokument
Wykonawca zapewni dla personelu zamawiającego [...] godzin szkolenia, w terminie uzgodnionym przez strony, w ciągu [...] miesięcy od podpisania umowy, które obejmą zasady postępowania z towarem minimalizujące zużycie energii elektrycznej, wody oraz generowanie odpadów	Wymaganie bezwzględne albo wysoko wycenione kryterium ważone (>20%)	Szkolenia te wspierają aspekt środowiskowy (E) zasad ESG, edukując personel w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami, co pozwoli na zmniejszenie zużycia energii i wody oraz ograniczenie odpadów. Praktyki te są nie tylko korzystne dla środowiska, ale również mogą wpłynąć na oszczędności szpitala, co stanowi istotny element odpowiedzialnego zarządzania Realizacja szkoleń zgodnych z zasadą DNSH przyczynia się do unikania negatywnego wpływu na cele środowiskowe, takie jak ochrona zasobów naturalnych i zmniejszenie wpływu na środowisko. Kształtowanie świadomości ekologicznej wśród personelu pomaga w tworzeniu bardziej zrównoważonego i odpowiedzialnego podejścia do codziennych działań, co wpisuje się w szersze cele ochrony środowiska	Zobowiązanie wykonawcy w umowie
Wykonawca dostarczy towar producenta, który wdrożył normę zarządzania środowiskowego PN-EN ISO 14001 i uzyskał certyfikat wdrożenia	Kryterium ważone – np. 5%	Kryterium wspiera producentów, którzy działają w oparciu o zasady zarządzania środowiskowego, co oznacza, że ich model produkcyjny uwzględnia wszystkie elementy wpływające na środowisko naturalne. Kryterium to można oczywiście zastosować również względem wykonawców-dystrybutorów, ale będzie to miało mniejsze znaczenie, ponieważ kluczowe zagrożenia dla zrównoważonego rozwoju są zlokalizowane w toku procesu produkcyjnego	Certyfikat wdrożenia normy przez producenta sprzętu

Instrukcja użycia (jeżeli wyrób posiada) oraz opakowanie jednostkowe wyrobu pochodzą w X% z nadających się do recyklingu	Kryterium ważone – np. 1%	Kryterium realizuje cele zasady DNSH – wspieranie gospodarki cyrkularnej i redukcję kosztów środowiskowych produkcji towarów. + WYJAŚNIENIE SKĄD POCHODZI 50% (TAKSONOMIA) + WYJAŚNIENIE DOT. WAGI KRYTERIUM	Oświadczenie producenta lub upoważnionego przedstawiciela
Wykonawca przedstawi pisemne zobowiązanie producenta towaru o dostępności serwisu, części zamiennych i oprogramowania w okresie następnych lat	Kryterium ważone: >10 lat – 20% 8-9 lat – 15% 5-7 lat – 5% <5 lat – 0	Kryterium jest niezwykle ważne do zapewnienia długiego cyklu życia produktu i możliwości jego napraw. Tym samym kryterium realizuje cele zasady DNSH – wspieranie gospodarki cyrkularnej i redukcję kosztów środowiskowych wymiany wyrobów medycznych	Zobowiązanie producenta lub upoważnionego przedstawiciela

PRZYKŁADY NEGATYWNE:

Treść nieprawidłowego kryterium	Rodzaj kryterium	Dokument	Dlaczego przykład ma charakter negatywny?
Wykonawca oświadcza, że działa w sposób zrównoważony	Kryterium ważone 60%	Oświadczenie wykonawcy i raport ESG	Ogólnikowe twierdzenia o prowadzeniu zrównoważonej działalności nie mają żadnej wartości. Działalność zrównoważona jest ściśle określonym terminem prawnym, zdefiniowanym w art. 3 rozporządzenia UE 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (tzw. rozporządzenie o taksonomii). Ponadto, przy wymaganiu środków dowodowych dot. prowadzenia inwestycji lub działalności zrównoważonej preferencje powinny mieć środki pochodzące od podmiotów trzecich, biegłych rewidentów itp Co więcej, nie jest celowe wyznaczanie kryterium ważonego 60%, ponieważ w ten sposób utrudnia się stawianie wymagań jakościowych, związanych z bezpieczeństwem i skutecznością leczenia oraz znacznie ogranicza konkurencję cenową dla podmiotów uczciwie i kompleksowo podchodzących do kwestii ESG
Produkt nie wpływa negatywnie na środowisko naturalne	Kryterium ważone 50%	Oświadczenie wykonawcy	Podobnie jak wyżej – ogólnikowe twierdzenia o ochronie środowiska stanowią przejaw tzw. „greenwashingu" i mogą być czynem nieuczciwej konkurencji. Przedsiębiorca powinien bardzo dokładnie i precyzyjnie określać, jaka część jego działalności lub procesu produkcyjnego wpływa korzystanie lub neutralnie na środowisko. Samo oświadczenie wykonawcy ma niewielką wartość dowodową, a ponadto przyznane kryterium ważone 50% utrudnia konkurencję i może doprowadzić do wyboru sprzętu o lepszych parametrach jakościowych

Producent realizuje istotnie korzystny wpływ na ochronę jakości powietrza	Kryterium odcinające	Certyfikat „Jasnozielony Przyjaciel Zwierząt Leśnych" wydany przez Stowarzyszenie Jasnozielonych Przyjaciół Lasu	Podobnie jak wyżej – ogólnikowe twierdzenia o ochronie środowiska stanowią przejaw tzw. „greenwashingu". Wymaganie certyfikacji przez podmiot trzeci powinno być zawsze przemyślane – tzn. kryteria w tym zakresie powinny opierać się na zasadzie równoważności certyfikatów o określonym charakterze prawnym (np. typ I wg normy ISO 14024), metodyki audytowej oraz dokumentowanej okoliczności. Należy unikać premiowania systemów certyfikacyjnych nietypowych lub mało dostępnych dla graczy rynkowych, ponieważ mogą one zapewnić nienaturalną przewagę rynkową, nieprzekładającą się na wartość dla szpitala, społeczeństwa ani środowiska
Wykonawca utylizuje wytwarzane odpady na własny koszt	Kryterium ważone	Zamawiający otrzymuje od Wykonawcy oświadczenie, w formie pisemnego potwierdzenia przeprowadzenia utylizacji	Przedstawione kryterium jest sprzeczne z ideą ESG i stanowi przerzucenie obowiązku utylizacji odpadów na dostawcę określonego wyrobu. Sprzeczność z ideą ESG polega na tym, że rozwiązanie to tworzy pozasystemowe, dodatkowe koszty środowiskowe obrotu odpadami poza logistyką szpitalną. Utylizacja pozostaje również poza kontrolę szpitala i nie wiadomo, czy jest prowadzona w sposób korzystny dla środowiska i zgodnie z prawem. Z perspektywy środowiska nie jest istotne kto utylizuje odpady, ale jak ten proces jest wykonywany

POLMED
OGÓLNOPOLSKA IZBA GOSPODARCZA
WYROBÓW MEDYCZNYCH

POLMED – Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych
ul. T. Chałubińskiego 8, piętro 28, lokal 81, 00-613 Warszawa, Tel:
(+48) 22 102 23 00, NIP: 113-24-31-298, REGON: 015512961
www.polmed.org.pl biuro@polmed.org.pl